

PÅ ELEVERS VILLKOR

EN HANDBOK OM ELEVERS
RÄTTIGHETER PÅ GYMNASIET

Hämtad från www.svea.org

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Styrdokument	2-4
Kunskap och Lärande	5-6
Inflytande och Demokrati	7-8
Arbetsmiljö	9-12
Bedömning och Betyg	13-14
Allmänt	15

STYRDOKUMENTEN

SKOLLAGEN

Skollagen är en så kallad ramlag som reglerar det mest grundläggande i skolan samt övergripande bestämmelser. Fastställer bl.a. undervisningstid, rätt till utbildning, kostnadsfri skolgång och rätt till elevinflytande.

GYMNASIEFÖRORDNINGEN (GYF)

Till en lag kan det finnas en eller flera förordningar, i Gyf fall utgör den det komplement till skollagen som reglerar gymnasiet extra noggrant - t.ex. behandlar den lokala resurser, skolkonferensen samt utbildningens innehåll och längd.

LÄROPLANEN (LP094)

Innehåller övergripande mål för undervisningen, utan direkt koppling till ämnen. Bestämmelser kring bl.a. betygsättning, elevinflytande, kunskap och lärande.

ARBETSMILJÖLAGEN (AML)

Arbetsmiljölagen utgör ramen för de föreskrifter arbetsmiljöverket ger ut och som reglerar krav på arbetsmiljön i skolan. Föreskrifterna kan handla om t.ex.

psykiska och fysiska belastningar, farliga ämnen eller maskiner. I denna lag är det endast 2-4 kap, 7-9 kap samt 5 kap. 1 och 3 §§ och 6 kap 17 och 18 §§ som gäller elever.

KURSPLANER OCH BETYGSKRITERIER

Alla ämnen har en kursplan, kursplanen bestämmer vad eleven ska lära sig i ämnet och mål för undervisningen. Varje ämne har även betygskriterier som tillsammans med kursplanen används av läraren vid betygssättning.

LIKABEHANDLINGSLAGEN

Likabehandlingslagen gäller all verksamhet som regleras av skollagen, den säger att man inte får diskriminera någon på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion eller trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder. Man får inte heller utsätta någon för “annan kränkande behandling.”

- Det är förbjudet att mobba och diskriminera!

Innehåller till exempel bestämmelser kring likabehandlingsplan och förbud mot repressalier.

ELEVER TYCKER TILL

**Axel Jakobsson, 18 år,
Estetiskprogrammet Bild, Ådalsskolan**

Tycker du att det finns något att ändra på din skola för att skapa en rättvisare tillvaro för er elever?

– Jag tycker det är bra som det är, i alla fall för mig.

Förekommer det favorisering av lärare gentemot elever på skolan?

– Jag har inte märkt av så mycket personligen men jag hör ju från andra hela tiden att de upplever mycket favorisering.

KUNSKAP & LÄRANDE

“Kunskap är inget entydigt begrepp. Kunskap kommer till uttryck i olika former - såsom fakta, förståelse, färdighet och förtrogenhet - som förutsätter och samspelar med varandra. Undervisningen får inte ensidigt betona den ena eller andra kunskapsformen.” *Lpf 1.2*

Genom studierna skall eleverna skaffa sig en grund för livslångt lärande.” *Lpf 1.2*

“Genom stödundervisning kan också elevföreträdare i skolkonferens, elevskyddsombud eller de som innehar andra liknande uppdrag, om det behövs, få ersättning för de delar av utbildningen som de gått miste om på grund av sina uppdrag.” *Gyf 1 § 8 kap.*

“En elev skall ges stödundervisning om de kan befaras att eleven inte kommer att nå de kunskapsmål som anges i kursplanerna eller om eleven av andra skäl behöver särskilt stöd.” *Gyf 1 § 8 kp.*

“Läraren skall organisera arbetet så att eleven utvecklas efter sina egna förutsättningar och samtidigt stimuleras att använda och utveckla hela sin förmåga.” *Lpf 2.1*

“Undervisningen skall vara saklig och allsidig.” *Lpf 1.1*

“Läraren skall stärka varje elevs självförtroende samt vilja och förmåga att lära.” *Lpf 2.1*

ELEVER TYCKER TILL

Karolina Parkman, 17 år
Samhällsprogrammet, Ådalsskolan

Tycker du att du behandlas rättvist av lärarna på din skola?

–Ja, Det tycker jag, Vi har ju rätt bra lärare i samhäll. Men det finns ju vissa som kanske låtsas att de bryr sig om vad vi tycker men egentligen så blir det som de vill i slutändan.

Förekommer det favorisering av lärare gentemot elever på skolan?

– Det händer att vissa lärare är trevligare mot de elever som ger bra resultat, men annars har jag inte märkt någonting.

INFLYTANDE & DEMOKRATI

“Elevernas möjligheter att utöva inflytande på undervisningen och att ta ansvar för sina studieresultat förutsätter att skolan klargör utbildningens mål, innehåll och arbetsformer, liksom vilka rättigheter och skyldigheter eleverna har.” *Lpf 1.1*

“Eleverna skall ha inflytande över hur deras utbildning utformas.”
Skollagen 2 § 5 kap.

“Utbildningen i gymnasieskolan skall vara avgiftsfri för eleverna. De skall utan kostnad ha tillgång till böcker, verktyg oc andra hjälpmedel som behövs för en tidsenlig utbildning.”
Skollagen 21 § 5 kap.

“I alla kommuner skall det finnas en av kommunfullmäktige, antagen skolplan som visar hur kommunens skolväsende skall gestaltas och utvecklas.” *Skollagen 8 § 2 kap.*

“Vid varje gymnasieskola skall det finnas en skolkonferens.”
Gyf 5 § 4 kap.

“Skolan skall sträva mot att varje elev aktivt utövar inflytande över sin utbildning.” *Lpf 2.3*

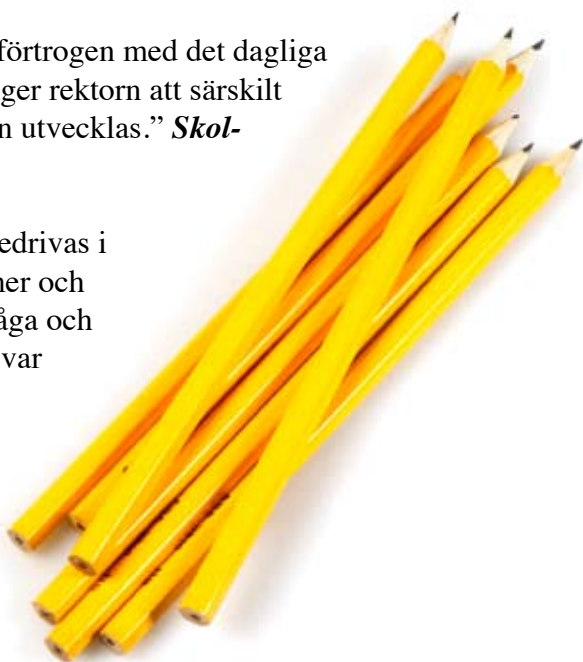
“Läraren skall se till att alla elever, oavsett kön och social och kulturell bakgrund, får ett rejält inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll.” *Lpf 2.3*

“Läraren skall:
Planera undervisningen tillsammans med eleverna. Tillsammans med eleverna utvärdera undervisningen.” *Lpf 2.3*

“För varje klass eller motsvarande i gymnasieskolan skall de finnas ett klassråd.” *Gyf 3 § 4 kap.*

“Rektorn skall hålla sig förtrogen med det dagliga arbetet i skolan. Det åligger rektorn att särskilt verka för att utbildningen utvecklas.” *Skollagen 2 § 2 kap.*

“Undervisningen skall bedrivas i demokratiska arbetsformer och utveckla elevernas förmåga och vilja att ta personligt ansvar och aktivt delta i samhällslivet.” *Lpf 1.1*

ARBETSMILJÖ

“Rektorn har ett särskilt ansvar för att alla former av trakasserier och mobbing bland elever och anställda motverkas.” **Lpf 2.6**

“Elevskyddsombuden utses av eleverna. Huvudmannen för utbildningen ska se till att elevskyddsombuden får den utbildning och den ledighet som behövs för uppdraget. Elevskyddsombuden har rätt till den information som behövs för uppdraget med undantag av information om uppgifter som är föremål för tystnadsplikt enligt.” **7 kap.**

13 § första stycket.

“I fråga om uppgifter som är föremål för sekretess i det allmännas verksamhet gäller sekretesslagen (1980:100)”

AML 6:18

“Skolan skall främja förståelsen för andra människor och förmåga till inlevelse. Ingen skall i skolan utsättas för mobbing. Tendenser till trakasserier skall aktivt bekämpas.” **Lpf 1.1**

“Särskilt skall den som verkar inom skolan aktivt motverka alla former av kränkande behandling såsom mobbning och rasistiska beteenden.” *Skollagen 2 § 2.1 kap.*

“Huvudmannen för verksamheten eller den huvudmannen bestämmer skall se till att det finns en likabehandlingsplan för varje enskild verksamhet. [...] I planen skall planerade åtgärder redovisas. Planen skall årligen följas upp och ses över.”

Likabehandlingslagen 6 §.

“En sådan likabehandlingsplan [...] skall upprättas, följas upp och ses över under medverkan av barnen eller eleverna vid den verksamhet för vilken planen gäller.”

ELEVER TYCKER TILL

Christina Kronlid, 49 år, Danslärare på Musikalprogrammet

Förekommer det favorisering på skolan?

- Jag har inte sett det själv, men jag har hört elever som pratar om eller berättar för mig att de upplever det av lärare.

Hur ser du på favorisering, är det i vissa lägen okej?

- Nej, det är definitivt inte okej. Alla har samma värde och ska behandlas lika respektfullt av läraren. Men sen kan det ju som lärare vara svårt att leva upp till det ibland och man kan ju göra fel, men har man blivit uppmärksam på det ska man kunna ändra på sig. Kan man inte det, hör man nog inte hemma i läraryrket.

“Huvudmannen för verksamheten eller den huvudmannen bestämmer skall vidta åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för trakasserier och annan kränkande behandling.” *Likabehandlingslagen § 7*

“För varje årskurs på grundskolans högstadium och för varje linje eller specialkurs om minst ett år i gymnasieskolan skall två företrädare för eleverna utsetts att medverka i skolans skyddsverksamhet såsom elevskyddsombud enligt *6 kap. 17 § arbetsmiljölagen*. “*AMF 6a §*

“Den som genomgår utbildning skall av huvudmannen för utbildningen ges tillfälle att genom elevskyddsombud medverka i skyddsverksamheten på arbetstället, om det är rimligt med hänsyn till utbildningens art och utbildningsperiodens längd.” *AML 6 kap 17 §*

“Elevskyddsombudens roll är att företräda eleverna i arbetsmiljöarbetet och verka för god arbetsmiljö i skolan” **SKOLFS 2004:14 3§**

“Arbetsmiljöarbetet skall organiseras och bedrivs så att elevskyddsombudens deltagande underlättas” **SKOLFS 2004:14 5 §**

Rektorn skall se till att alla elever informeras om på vilket sätt och i vilka former de har rätt att delta i arbetsmiljöarbetet” **SKOLFS 2004:14 6 §**

ELEVER TYCKER TILL

Sebastian Aronsson, 15 år
Medieprogrammet, Ådalskolan

Trivs du i din skolmiljö, om inte vad skulle du vilja ändra på?

-Jag trivs jättebra! det finns bra tillgångar till saker att hålla sig sysselsatt med.

Känner du att du kan jobba ostört utan problem i klassrummet?

- Ja, det är kanon! Fast jag har inte gått här så länge så det kanske blir bättre gemenskap och pratigare sen.

Har du koll på dina rättigheter som elev?

- Nej, jag har ingen aning.

BEDÖMNING OCH BETYG

“Läraren skall fortlöpande ge varje elev information om elevens utvecklingsbehov och framgångar i studierna.” *Lpf 2.5*

“Läraren skall redovisa för eleverna på vilka grunder betygssättningen sker.” *Lpf 2.5*

“Läraren skall vid betygssättningen beakta även sådana kunskaper som en elev tillägnat sig på annat sätt än genom den aktuella undervisningen.” *Lpf 2.5*

“Elever i gymnasieskolan har rätt att genomgå prövning i alla kurser som ingår i elevens individuella studieplan om eleven inte tidigare har fått betyg på kursen eller om eleven fått betyget Icke godkänd på den.” *Gyf 7:14*

“Om läraren på grund av en elevs frånvaro saknar underlag för bedömning av elevens kunskaper, skall betyg inte sättas. Förordning (2001:56)” **Gyf 3 § 7 kap**

“Läraren skall vid betygssättningen utnyttja all tillgänglig information om elevens kunskaper i förhållande till kraven i kursplanen.” **Lpf 2.5**

ELEVER TYCKER TILL

Emma Marden, 15 år
Medieprogrammet, Ådalsskolan

Trivs du i din skolmiljö, om inte vad skulle du vilja ändra på?

– Jag trivs jätte, jättmycket! I alla fall här på media, men i resten av skolan känns det stelt.

Känner du att du kan jobba ostört utan problem i klassrummet?

– Ja, det kan jag väl. Men jag brukar ha svårt att koncentrera mig i allmänhet. Men jag har en trevlig och bra klass som inte stör mig. Än så länge.

Har du koll på dina rättigheter som elev?

– Har vi rättigheter?

ALLMÄNT

“För att en skola skall utvecklas måste den fortlöpande ifrågasätta sina undervisningsmål och arbetsformer, utvärdera sina resultat och pröva nya metoder.” *Lpf 1.2*

“Elevernas skolarbete skall förläggas måndag - fredag och skall vara så jämt fördelat över dessa dagar som möjligt.”

Gyf 5 §3 kap.

Utbildningen i gymnasieskolan skall vara avgiftsfri för eleverna.

De skall utan

kostnad ha tillgång till böcker, verktyg och andra hjälpmedel som behövs för en tidsenlig utbildning.”

Skollagen 5 kap 21 §

“Läraren får visa ut en elev från undervisningslokalen för högst återstoden av pågående undervisningspass.” *Gyf 6 kap 21 §*

HÖR GÄRNA AV DIG TILL OSS!

Lokala Styrelsen Ådalsskolan
-prata med er representant i klassen.

Materialet till denna folder är hämtad från Sveriges Elevråd "Svea"
broschyr "På elevers villkor"

Läs mer om dom på
www.svea.org